

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Joanna Heda - Adamczyk
Protokolant:	sekr. sądowy Anna Fornal

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2017 r. w Wodzisławiu Śląskim na rozprawie

sprawy z wniosku A. W.

z udziałem P. M.

o zniesienie współwłasności i podział majątku wspólnego

postanawia:

1. ustalić, że przedmiotem współwłasności A. W. i P. M. oraz majątku wspólnego P. M. i zm. dnia 24.12.2015r. I. M., po której prawa do spadku stwierdzono aktem poświadczenia dziedziczenia z dnia 8.01.2016r. rep. A numer (...) sporządzony przed notariuszem E. K. w Kancelarii Notarialnej w W., są:

a. prawo własności nieruchomości położonej w S. o pow. 0.08.68 ha mapa 4, działka (...), opisaney w księdze wieczystej KW (...) Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim o wartości 300.000,-zł,

b. prawo własności samochodu osobowego M. (...), (...), nr nadwozia (...) o wartości 5000,-zł,

c. wierzytelność z tytułu sprzedaży samochodu osobowego M. (...) o wartości 34472, 80 zł

łącznie: (...), 80 /trzysta trzydzieści dziewięć tysięcy czterysta siedemdziesiąt dwa złote 80/100/;

2. dokonać zniesienia współwłasności i podziału majątku wspólnego P. M. i zm. I. M. w ten sposób, że wszystkie składniki opisane w punkcie pierwszym /1/ postanowienia przyznać P. M. synowi I. i Z.;

3. ustalić, że P. M. dokonał nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny jak i na przedmiot współwłasności w wysokości 291019,48 zł;

4. tytułem wyrównania udziałów wynikających ze współwłasności i majątku wspólnego zasądzić od P. M. na rzecz A. W. (...), 66 /dwadzieścia cztery tysiące dwieście dwadzieścia sześć złotych 66/100/ płatne w terminie 6 miesięcy od daty prawomocności postanowienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności;

5. zasądzić od P. M. na rzecz A. W. 500,- /pięset/ złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania;

6. ustalić, że pozostałe koszty postępowania zainteresowani ponoszą w stosunku do swego udziału w sprawie.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni A. W. wniosła o zniesienie współwłasności nieruchomości położonej w S. o pow. 0.08.68 ha zabudowanej domem mieszkalnym opisanej w KW (...) SR w Wodzisławiu Śląski o wartości (...),-pln, samochodu osobowego marki M. (...) nr rej. (...) m433 o wartości (...),-pln oraz udziałów z działalności gospodarczej wynikających z KRS w ten sposób, by własność ww. składników nabył w całości uczestnik postępowania P. M., zaś co do samochodu M. (...) o wartości (...),-pln, by własność tego składnika nabyła w całości wnioskodawczyni.

W uzasadnieniu podała, że P. M. pozostawał związku małżeńskim z matką wnioskodawczyni I. M. zawartym 2.06.1995r. w USC G.. Wyrokiem SO w Gliwicach OZ w R. z 9.06.2015r. rozwiązano małżeństwo przez rozwód. I. M. zmarła 24.12.2015r. o jedyną jej spadkobierczynią jest wnioskodawczyni. W dniu 9.06.1995r. uczestnik postępowania z I. M. nabyli w drodze sprzedaży prawo własności ww. nieruchomości. Uczestnik nadto w dniu 28.05.2014r. dokonał zakupu samochodu M. (...) jw. oraz w czasie związku małżeńskiego jw. nabył samochód M. (...). Oba pojazdy są w posiadaniu uczestnika postępowania. Nadto uczestnik wraz z I. M. zarejestrowani byli w KRS i z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej matka wnioskodawczyni posiadała 36 udziałów wartości (...),-pln. W budynku na nieruchomości wspólnej zamieszkuje uczestnik postępowania. Wnioskodawczyni zastrzegła złożenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu wyceny nieruchomości, co uczyniła ostatecznie w piśmie z dnia 21.07.2016r. W dniu 5.10.2016r. /k. 68/ pełnomocnik wnioskodawczyni oświadczył, że domaga się w niniejszym postępowaniu zarówno zniesienia współwłasności składników jw. jak również podziału majątku wspólnego P. M. i zm. I. M..

P. M. przyłączył się do wniosku co do zasady. Zarzucił jednak, że składniki wyczerpujące współwłasność posiadają wartości znacznie niższe niż wskazuje to wnioskodawczyni. Nadto wniósł o rozliczenie nakładów poniesionych z jego majątku osobistego na majątek wspólny w postaci zakupu nieruchomości i spłaty kredytu za M. w wysokości (...), 58 EUR tj. 4820,-pln, napraw mechanicznych pojazdu jw. poniesionych z majątku osobistego uczestnika (...),-pln. Wniósł o dokonanie zniesienia współwłasności w ten sposób, by wnioskodawczyni przyznać składniki w postaci samochodu M. (...) udziały w spółce z dopłatą od uczestnika postępowania 1019,-zł. Uczestnik wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków celem ustalenia pochodzenia środków na zakup nieruchomości wspólnej oraz braku jakichkolwiek środków finansowych ze strony matki wnioskodawczyni na zakup tej nieruchomości. Wskazał nadto, że samochód M. został sprzedany w 19.03.2016r. za 8000 EUR.

W uzasadnieniu odpowiedzi na wniosek wskazał, że nieruchomość nabyta została 7 dni pod zawarciem małżeństwa z matką wnioskodawczyni. Matka wnioskodawczyni znajdowała się wówczas w bardzo trudnej sytuacji materialnej; nie pracowała, miała dwoje małoletnich dzieci. Uczestnik postępowania w tamtym okresie pracował w Niemczech i z tego tytułu uzyskiwał bardzo wysokie dochody. Waluta niemiecka w tamtym okresie w Polsce posiadała bardzo wysoką wartość. Nieruchomość zatem nabyta została wyłącznie z majątku osobistego uczestnika postępowania.

W toku postępowania w dniu 5.10.2016r. /k. 68/ zainteresowani zgodnie wyłączyli z podziału udziały w spółce (...) sp. zo. o., gdyż dokonali w tym zakresie podziału pozasądowego.

Sąd ustalił:

I. M. pozostawała w związku małżeńskim z uczestnikiem postępowania od 2.06.1995r. do 1.07.2015r., kiedy to uprawomocnił się wyrok orzekający ich rozwód z dnia 9.06.2015r. 24.12.2015r. I. M. zmarła. Wnioskodawczyni jest córką I. M. i jej jedyną spadkobierczynią, a to na podstawie aktu poświadczenia dziedziczenia z dnia 8.01.2016r. rep. A numer (...) sporządzonego przez notariuszem E. K..

I. M. przed wyjazdem do Niemiec w Polsce pracowała, lecz z tego tytułu nie zgromadziła oszczędności. W Polsce pracowała m.in. w drogerii, zakładzie (...), i (...). Od 1985 roku sama utrzymywała dom i dzieci w tym wnioskodawczynię. Z ich ojcem rozwiodła się w roku 1989 w Niemczech. Od 19.02.1990 I. M. zamieszkiwała w Niemczech z uczestnikiem postępowania. Na jej utrzymaniu pozostawało wówczas dwoje dzieci, w tym wnioskodawczyni. W Niemczech korzystała z pomocy dla bezrobotnych w postaci zasiłku, kursu komputerowego, szkolenia z zakresu gastronomii. Uzyskiwała dochód ok. 900 DM miesięcznie. Nie uzyskiwała alimentów na dzieci od poprzedniego męża. Pozostawała praktycznie na utrzymaniu uczestnika postępowania, który od 1981 pracował na kopalni w Niemczech. Do roku 1990 uzyskiwał wynagrodzenie ok. 3,5 tys DM miesięcznie. W roku 1991 założył w Niemczech firmę. Z osiągniętych przez niego dochodów utrzymywała się nie tylko ona, ale i jej dzieci w tym i wnioskodawczyni. Dochody uczestnika postępowania praktycznie od roku 1981 były znaczne, do tego stopnia, że w maju 1995r. wykupił dług za 95 tys. zł i wierzytelność sprzedał po miesiącu za 125,-tys zł. Działalność gospodarczą prowadzi do nadal. Uczestnik po przejściu na emeryturę w roku 2001 uzyskiwała z tego tytułu dochód 4 tys DM, nadto z działalności gospodarczej także cały czas uzyskiwał dochody. Przykładowo w okresie od 1.01. do 31.03.1995r. uzyskał dochód z prowadzonej działalności w wysokości (...), 36 DM. I. M. nie znała się na prowadzeniu działalności gospodarczej, nie miała świadomości uzyskiwanych dochodów, lecz stale z nich korzystała.

Przedmiotem współwłasności i majątku wspólnego P. M. i zmarłej I. M. są:

a. prawo własności nieruchomości położonej w S. o pow. 0.08.68 ha mapa 4, działka (...), opisanej w księdze wieczystej KW (...) Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim o wartości 300.000,-zł,

b. prawo własności samochodu osobowego M. (...), (...), nr nadwozia (...) o wartości 5000,-zł, samochód znajduje się w posiadaniu uczestnika postępowania

c. wierzytelność z tytułu sprzedaży samochodu osobowego M. (...) o wartości 34472, 80 zł

o łącznej wartości 339472, 80 zł.

Nieruchomość położoną w S. spadkodawczyni i uczestnik postępowania nabyli w dniu 9.06.1995r., 7 dni po zawarciu związku małżeńskiego na podstawie aktu notarialnego repertorium A numer (...) sporządzonego przed notariuszem T. M. w Kancelarii Notarialnej w W. ze cenę 48000,-zł. W treści aktu notarialnego wskazano, że zakupu dokonano za środki objęte dorobkiem w ich małżeństwie. Tego zastrzeżenia strony umowy dokonały z uwagi na ich prywatną umowę, z której wynikać miało że I. M. uczyni współwłaścicielem posiadanych przez siebie a nabytych od babki działek także uczestnika postępowania, a czego nie uczyniła.

Samochód marki M. (...) zakupiony został w czasie trwania małżeństwa uczestnika z I. M.; w dniu 19.03.2016r. został sprzedany za 8000,-EUR. Na pojazd ten po ustaniu wspólności uczestnik postępowania czynił nakłady w postaci napraw i remontów: zakup chłodnicy wody, pompy wody, płynu chłodzącego, żarówki, za cenę łączną 2050,-zł, filtra oleju, oleju, aparatu do spryskiwaczy za cenę łączną 361, 94 zł, wymiany filtrów z cenę 250,-zł.

Dowód: odpis, KW dot nieruchomości wspólnej, umowa kupna-sprzedaży nieruchomości, akt poświadczenia dziedziczenia, umowa sprzedaży samochodu M. (...) jw., kopia dowodu rejestracyjnego samochodu M. (...), dokumenty dotyczące nakładów na samochód M., częściowe zeznania świadków M. Ś., M. S., J. S., przesłuchanie stron, dokumenty dot. osiągniętych przez uczestnika postępowania dochodów, dokumenty dot. przebiegu ubezpieczenia I. M.

Sąd zważył:

Wniosek o zniesienie współwłasności uzasadniony jest co do zasady tym bardziej, że pełnomocnik wnioskodawczyni dokonał jego rozszerzenia o żądanie podziału majątku wspólnego.

W niniejszej sprawie wspólność majątkowa uczestnika postępowania i I. M. ustala z datą prawomocności wyroku orzekającego ich rozwód, jednakże z uwagi na fakt, że krótko potem bo 24.12.2015r. I. M. zmarła, a jedyną jej spadkobierczynią jest wnioskodawczyni, doszło także do postanowienia wspólności w częściach ułamkowych po 1/2 pomiędzy stronami postępowania.

W sprawach o podział majątku wspólnego stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku (art. 46 i 48 krip w zw. z art. 567 § 1 kpc), które z kolei odsyłają do regulacji dotyczącej zniesienia wspólności (art. 617 --625 kpc). Podział majątku wspólnego obejmuje te składniki, które istnieją w chwili ustania wspólności i podziału, nie dotyczy tych, które zostały zbyte lub zużyte w sposób zgodny z prawem. Dorobek stanowią wszelkie przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności majątkowej przez oboje małżonków lub jednego z nich (art. 32 § 1krip), chyba że stosownie do postanowień zawartych w treści art. 33 krip stanowią one osobisty majątek każdego z nich. W skład majątku wspólnego wchodzi generalnie te składniki, które istniały fizycznie w dacie ustania wspólności majątkowej, jednak w skład majątku zaliczyć też należy te rzeczy, które przez jednego z małżonków zostały zużyte lub zbyte w sposób niezgodny z prawem.

Zgodnie z art. 622 kpc w pierwszej kolejności, sąd orzekając o zniesieniu wspólności, bierze pod uwagę zgodne wnioski zainteresowanych. Wniosek był zgodny co do żądania zniesienia jak i sposobu zniesienia wspólności.

Spór nie dotyczył w istocie składu majątku stanowiącego przedmiot wspólności, a jego wartości. Jedynie bowiem w zakresie ustalenia wartości samochodu M. strony ostatecznie dokonały zgodnie jej ustalenia. Co do samochodu M. (...), ustalono że został sprzedany po śmierci I. M., zatem przedmiotem rozliczenia jest cena jego sprzedaży, której wysokości wnioskodawczyni nie kwestionowała. Z uwagi jednak na fakt, że cena została wyrażona w EURO, należało dokonać przeliczenia tej wartości na PLN wg średniego kursu EURO z daty zamknięcia rozprawy, z która to wartość wyniosła 4,3091 zł na dzień 29.09.2017r. Stąd wartość wierzytelności z tytułu sprzedaży ustalono na 34472, 80 zł

Jeżeli chodzi o prawo własności nieruchomości uczestnik postępowania zarzucał konsekwentnie, że nabycia nieruchomości dokonała ze środków stanowiących jego majątek osobisty, a to z uwagi na fakt, że I. M. nie posiadała oszczędności, zaś nabycia nieruchomości dokonano tydzień po zawarciu związku małżeńskiego. Nadto strony wskazywały odmienne wartości nieruchomości będącej przedmiotem postępowania. Stąd dopuszczono w sprawie dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu wyceny nieruchomości w celu ustalenia aktualnej wartości rynkowej tej nieruchomości. Omyłkowo wskazano w zleceniu dla biegłego datę ustania wspólności majątkowej uczestnika i I. M. zamiast 1.7.2015r., datę śmierci spadkodawczyni 24.12.2015r. Strony jednak nie zgłaszały z tego tytułu żadnych zastrzeżeń co do stanu nieruchomości. Wycena została dokonana według cen bieżących. Wartość wynikającą z opinii należało zatem przyjąć za miarodajną i właściwą. Jeżeli natomiast chodzi o zarzut dotyczący pochodzenia środków na nabycia nieruchomości uczestnik postępowania złożył formalny wniosek o rozliczenie jego nakładu z majątku osobistego na wspólny /przedmiot wspólności/, a czego należało dokonać z uwagi na rozszerzenie wniosku i żądanie także podziału majątku wspólnego.

Faktem jest, że w treści umowy dotyczącej nabycia nieruchomości wskazano, że środki na nabycie pochodzą z majątku wspólnego. Okoliczność polegająca na złożeniu takiego zastrzeżenia w ww. umowie nie stoi na przeszkodzie ustaleniu odmiennemu i nie stoi w sprzeczności z treścią art. 246 kpc ani art. 247 kpc. Ustalenia dotyczące pochodzenia środków nie dotyczą bowiem faktu dokonania czynności, a jedynie pochodzenia środków na zakup nieruchomości będącej przedmiotem czynności. W tym celu przeprowadzono dowód z zeznań świadków oraz przesłuchania zainteresowanych, a nadto stosownej dokumentacji. Zeznania świadków nie były co prawda istotnie precyzyjne w kwestii znajomości przez świadków dokładnie sytuacji materialnej uczestnika postępowania i jego ówczesnej małżonki, wiedzieli świadkowie jednak, że uczestnik postępowania praktycznie od początku pobytu w Niemczech pracował na kopalni, gdzie osiągał wysokie dochody, nadto pod roku 1991 prowadził działalność gospodarczą, z której dochody też były niemałe, utrzymywał I. M. oraz jej małoletnie dzieci, ona zaś właściwie we Niemczech nie pracowała, nawet jeśli to bardzo krótko osiągając niskie dochody, także że nie była w stanie zgromadzić oszczędności na zakup nieruchomości. Żoną uczestnika pozostawała od 2.06.1995r. w to jest od czasu, w którym sytuacja materialna uczestnika była od dawna nie tylko stabilna, ale i bardzo dobra. Uczestnik postępowania nie tylko w toku przesłuchania

stron ale i za pomocą stosownych dokumentów wykazał wystarczająco, że środki na nabycie nieruchomości pochodzić mogły jedynie z osiągniętych przez niego dochodów.

Wnioskodawczyni ani w toku przesłuchania, ani poprzez złożone przez siebie dokumenty nie wykazała okoliczności odmiennej. Z dokumentów złożonych wynika jedynie czas za jaki uwzględniono okres składkowy, z rozbięciem na okres składkowy w Niemczech i Polsce. Nie jest wiadomym, czy matka wnioskodawczyni pracowała w Niemczech czy nie, nadto nawet jeśli jej dochodem był wyłącznie zasiłek dla bezrobotnych, oczywistym jest, że z tego źródła nie mogła pozyskać środków na nabycie nieruchomości.

Uznać więc należało, że nieruchomość nabyta została za środki z majątku osobistego uczestnika postępowania, a te jako takie stanowią jego nakład na przedmiot współwłasności i majątek wspólny. Z uwagi jednak na datę nabycia nieruchomości, a co za tym idzie i cenę nabycia, należało dokonać waloryzacji wartości zakupu w oparciu o wskaźnik dotyczący stosunku tej wartości do średniego wynagrodzenia miesięcznego w 1995r. i uzyskany w ten sposób iloraz pomnożyć przez aktualną wartość średniego miesięcznego wynagrodzenia za II kwartał 2017r. Dlatego też 48000,-zł stanowiło $68,32$ średniego wynagrodzenia z roku 1995 /702, 62 zł/, zaś $68,32$ pomnożone przez wartość wynagrodzenia miesięcznego za II kwartał 2017r. /4220, 69 zł/ to 288357, 54 zł, co stanowi nakład uczestnika postępowania podlegający rozliczeniu. Dalszy nakład podlegający rozliczeniu dotyczy poniesionych przez uczestnika kosztów remontu samochodu M. 2661, 94 zł.

Nie uwzględniono jako nakładu na samochód M. kosztu, co do którego pełnomocnik uczestnika złożył paragon na 500,-zł, gdyż pomijając, że paragon nie jest do końca czytelny, nie wynika z niego tytuł zapłaty. Natomiast dokument dot. spłaty kredytu – jak wnosi uczestnik, nie został przetłumaczony na język polski; brak był też stosownego wniosku w tym zakresie.

Łącznie zatem wartość nakładów poniesionych przez uczestnika postępowania na majątek wspólny jak i przedmiot współwłasności to 291019, 48 zł, a co zgodne jest z dyspozycją art. 45§1 zd. 2 krip i art. 618§1 kpc w zw. z art. 46 krip i art. 688 kpc.

Dlatego też wartość przedmiotu współwłasności i majątku wspólnego 339472, 80 zł pomniejszyć należało o wartość ww. nakładów, a uzyskana różnica /48453, 32 zł/ stanowi dopiero podstawę ustalenia udziałów zainteresowanych, które wynoszą po 24226, 66 zł. Skoro uczestnik postępowania nabył wszystkie składniki będące przedmiotem podziału wnioskodawczyni winna uzyskać stosowną spłatę odpowiadającą wartością jej udziałowi to jest 24 226,66 zł.

Jeżeli chodzi o termin zapłaty ustalony został na 6 miesięcy od daty prawomocności postanowienia, zgodnie z żądaniem wnioskodawczyni wyrażonym w toku rozprawy dnia 29.09.2017r. Termin ten z uwagi na sytuację materialną uczestnika postępowania, która jest dość dobra – jest na tyle właściwy, że pozwoli uczestnikowi na zgromadzenie stosownych środków na spłatę, a także na ich uzyskanie przez wnioskodawczynię w czasie nieodległym.

Orzeczenie o kosztach postępowania – art. 520 kpc. Skoro udziały zainteresowanych we współwłasności wynoszą po $\frac{1}{2}$, w takim zakresie powinni oni ponieść koszty tego postępowania. Dlatego uczestnik winien wnioskodawczyni zwrócić połowę opłaty od wniosku /500,-zł/, zaś pozostałe koszty tj. adwokackie i opinii biegłych strony już we właściwych proporcjach poniosły.

SSR Joanna Heda – Adamczyk

z.

1. odnotować zwrot akt

2. odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć adw. A. K.

3. kal. 14 dni do prawomocności

31.10.2017r. Sędzia